

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 11. novembra 1997 predbežne prerokoval podnet [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ernestom Valkom, Bratislava, Župné námestie 9, vo veci porušenia jeho základného práva na prejednanie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc 44/97 z 29. mája 1997 a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 24. októbra 1997 doručené podanie [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ernestom Valkom, Bratislava, Župné námestie 9, označené ako: „Podnet na začatie konania pred Ústavným súdom podľa článku 130 ods. 3 Ústavy SR“.

Navrhovateľ v ňom namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať... svojho práva na... nestrannom súde“. Podľa názoru navrhovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom došlo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc 44/97 z 29. mája 1997. Týmto uznesením senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol, že: „Sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jozef Štefanko, JUDr. Daniela Sučanská, JUDr. Emil Franciscy a JUDr. Ladislav Górasz nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 1 Co 53/96 (Na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6 C 29/95)“.

Pokiaľ ide o sudcu Najvyššieho súdu JUDr. Jozefa Štefanka, tento sám požiadal o vylúčenie z ďalšieho prejednávania a rozhodovania o označenej veci podľa § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, zatiaľ čo námietku zaujatosti voči ostatným sudcom Najvyššieho súdu vzniesol navrhovateľ pre ich pomer k prejednávanej veci (§ 15 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Navrhovateľ v tejto súvislosti uviedol, že: „Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. mája 1997, č. k. Nc 44/97 došlo k porušeniu práva, aby jeho záležitosť bola prejednaná na nezávislom a nestrannom súde chráneného podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny a čl. 6 Dohovoru“, nakoľko „v právnej veci vedenej pred NS SR pod sp. zn. 1 Co 53/96 sú splnené všetky zákonné podmienky pre vylúčenie sudcu JUDr. Jozefa Štefanku z jej prejednávania a rozhodovania, a to pre jeho pomer k právnomu zástupcovi odporcu JUDr. Ernestovi Valkovi“. V dôsledku uvedeného navrhovateľ požiadal, aby po prijatí podnetu na konanie ústavný súd rozhodol, že: „Ústavný súd vyslovuje, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 5. 1997, č. k. Nc 44/97 došlo k porušeniu práva podnecovateľa, aby jeho vec bola prejednaná pred nezávislým a nestranným súdom, chráneného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (úst. zákon č. 23/1991 Zb.) a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.“

Nakoľko v uvedenej veci Najvyšší súd rozhoduje o odvolaní navrhovateľa zo dňa 15. 4. 1996 a vzhľadom na skutočnosť, že „možno s vysokou pravdepodobnosťou už v najbližšej dobe očakávať vynesenie rozsudku Najvyššieho súdu v danej veci“,

navrhovateľ tiež požiadal, aby ústavný súd „využil svoje oprávnenie podľa § 26 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a prerokoval tento podnet prednostne, mimo poradia“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv. Z konania o podnetoch nie je možné vylúčiť ani postup všeobecných súdov Slovenskej republiky, pokiaľ v jeho dôsledku došlo k porušeniu základného práva alebo slobody fyzickej alebo právnickej osoby ako účastníka súdneho konania (čl. 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky) a pokiaľ tomuto základnému právu alebo slobode neposkytuje právny predpis Slovenskej republiky žiadnu ochranu využitím opravného prostriedku. Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu ústavný súd skúma jeho zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z., ako aj prípadné dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Jednou z podmienok, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní podnetu, je, či nie je zjavne neopodstatnený. Ako ústavný súd už viackrát rozhodol v prípadoch podnetov fyzických alebo právnických osôb (odlišných od ústavných činiteľov): „Jedným z dôvodov odmietnutia podnetu je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal pisateľ podnetu“ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 75/96, I. ÚS 20/97).

Pre potreby predbežného prerokovania podnetu navrhovateľa ústavný súd predovšetkým ustálil obsah základného práva na prejednanie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a následne zisťoval, či namietaným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky mohlo vôbec dôjsť k jeho porušeniu v dôsledku existencie priamej príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím súdu a

základným právom navrhovateľa. Základné právo na prejednanie a rozhodnutie vecí nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť (§ 12 až 16 Občianskeho súdneho poriadku). Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania alebo na základe návrhu samotného sudcu. O návrhoch oprávnených subjektov na vylúčenie sudcov rozhodujú nadriadené súdy v senátoch a v prípade sudcu Najvyššieho súdu iný senát tohoto súdu (§ 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Okolnosť, že o veci napriek tomu rozhodoval sudca, ktorý bol, či mal byť z ďalšej účasti na jej rozhodovaní vylúčený, je dôvodom uplatnenia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Obsahom základného práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 1, resp. účastníka súdneho konania, ktorý podal návrh podľa § 15 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a vylúčiť nimi označeného sudcu (ov) z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je len povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom.

Vychádzajúc z uvedeného preto ústavný súd nezistil (a ani nemohol zistiť) existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi označeným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc 44/97 z 29. mája 1997 a základným právom navrhovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na prejednanie vecí nestranným súdom.

Navrhovateľ vo svojom podnete totiž dôvodil, že k porušeniu jeho základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo takým uznesením, ktorým Najvyšší súd rozhodol, že označení sudcovia Najvyššieho súdu nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Co 53/96. Pokiaľ ide o sudcu Najvyššieho súdu JUDr. Jozefa Štefanku, námietku zaujatosti dokonca nevzniesol navrhovateľ, ale samotný sudca Najvyššieho súdu.

Ako už bolo spomenuté vyššie, základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na prejednanie vecí nestranným súdom však nezodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o vylúčení označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí na návrh oprávnených subjektov, ale len povinnosť o takomto návrhu konať a rozhodnúť. Z uvedeného dôvodu označeným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa ani nevytvorila možnosť porušenia základného práva navrhovateľa na prejednanie vecí nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Keďže v dôsledku uvedeného označeným uznesením Najvyššieho súdu ani nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva navrhovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, bol jeho podnet podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z. odmietnutý ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 1997

Za správnosť vyhotovenia:

t

JUDr. Richard R a p a n

predseda senátu